СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 25. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 1. лютого, 1927. VOL. XXXV. No. 25. Jersey City, N. J., Tuesday, February, 1. 1927. THREE CENTS

СЕНАТОР ВИСТУПАЄ ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ СУПРОТИ МЕКСИКА

ҐВІЛЕР ЗАЯВЛЯЄ, ЩО АМЕРИКА ВЕДЕ ІМПЕРІЯЛІСТИЧНУ ПОЛІТИКУ В МЕКСИКУ.

НЮ ЙОРК, 30. січня. — В місцевім театрі Лірік відбулися нині за почином Протиінтервенційного Горожанського Комітету великі збори в справі Мексика й Нікараґви. Зборами проводив проповідник Джан Говард Мелиш. Межи бесідниками було богато визначних американських діячів і політиків.

Найважнійшу промову виголосив сенатор Ґвілер, котрий в конґресі представляє стейт Монтану. Бесідник пятнував політику теперішнього американського уряду супроти Мексика й Нікараґви як імперіялістичну, себто ведучу до поширення американських впливів зі шкодою для самоуправи сих країв. Головним виновником за сю політику, на думку Ґвілера, має бути теперішний секретар стейту Келоґ.

Сенатор виразно заявив, що Келоґ прямує до війни з Мексиком, та що ся війна може вибухнути зараз ,як лишень конґрес розійдеться домів.

МАЙНЕРСЬКА КОНВЕНЦІЯ ПОСТАНОВЛЯЄ ВИКИНУТИ ВСІХ КОМУНІСТІВ.

ІНДІЯНАПОЛИС, 29. січня. — Сьогоднішна сесія ковенції майнерської юнії дебатувала майже цілий час над внеском резолюційної комісії, щоби з юнії викинути всіх членів, які належуть до комуністичних орґанізацій.

Се внесення викликало досить живу дебату. Прихильники комуністів противилися сьому внесенню наперед на тій основі, що се незвичайний, нечувано радикальний крок. Прихильники резолюції не перечили сьому, що крок є незвичайно радикальний, але заявили, що комуністи послугуються в юнії радикальними способами, проти яких лишень радикальні средства можуть бути успішними. Подібні средства примінювано зрештою вже проти деяких других орґанізацій, як проти синдикалістів та членів Ку-Клакс-Клена.

Побиті на сій точці, комуністичні симпатики підняли як другий арґумент недемократичність мір. Мовляв, демократія та свобода слова вимагає того, щоби й комуністам дати право належати до майнерської юнії. На се прихильники резолюції відповіли, що майнерська юнія не може дозволити на те, щоби комуністи, які не признають демократичних засад свободи орґанізації та свободи слова, вживали сих засад для розсадження майнерської юнії.

Наконець симпатики комунізму підняли арґумент, що комуністична партія є політичною партією, а майнерська юнія, як неполітична орґанізація, не повинна виступати проти політичної партії, бо се значить мішатися в політику. На се відповіли противники комуністів, що коли комуністична партія є політична партія, то вона повинна була держатися політичної роботи, а не пхати свого носа до неполітичних орґанізацій, як приміром до юнії.

Дебата булаби ще довго тревала, якби не те, що один з бесідників прочитав делеґатам слова комуністичного провідника Фостера, який писав в одній зі своїх брошурок, що першим обовязком комуніста є розвалити Американську Федерацію Праці. Після сього замкнено дискусії та приступлено до голосовання, при якому всего 15 голосів на півтора тисячки делеґатів заявилося за комуністами, а решта, себто майже одноголосно, заявилася за викиненнем з майнерської юнії всіх комуністів.

ЗУДАРЕННЄ КОРАБЛІВ СЕРЕД ГУСТОЇ МРАКИ НА МОРЮ.

НЮ ЙОРК, 30. січня. — Паровий пасажирський корабель Седрик з лінії Гвайт Стар, який виїхав в суботу з Ню Йорку в дорогу до Ліверпулю, зударився пізно вечером у суботу яких 25 миль від берегу Америки з тягаровим кораблем Анакондою. Анаконда продерла в боці Седрика велику діру, так що Седрик мусів чим скорше поспішати до найблизчого порту, т. є. Бостону. Він відставив всіх своїх 200 пасажирів неушкодженими. Причиною катастрофи була густа мрака.

ГЛУПИЙ КРИК СПРИЧИНИВ ПОЛЯКУ В ТЕАТРІ.

БЕЙОН, Ню Джерзі, 30. січня. — Як один незначний глупий поступок може потягнути за собою необчислимі просто наслідки, могло переконатися нині місцеве населення. В одному місцевому кінематографічному театрі зібралося на пополудневе недільне представленнє коло 1,200 осіб. Підчас представлення один хлопчина, видно під враженнем образка, крикнув собі: „Огонь". Сейчас серед публики кинулася поляка. Всі без памяти кинулися до виходу. Огня не було, але богато людий потратовано так, що їх треба було відставити до шпиталів.

Того самого дня в нюйорськім театрі Риц вибух за сценою справдішний огонь. Менажер повідомив публику про огонь та візвав до спокійного виходу. Театр опорожнився за дві мінути без найменчого ушкодження для нікого.

БЕЗРОБІТТЄ В ФРАНЦІЇ ЗРОСТАЄ.

ПАРИЖ, 28. січня. — Хоч Франція діпняла стабілізації франка, але має зате великий клопіт з зростаючим безробіттєм. Число безробітних переходить 45,000 робітників. Біда в тім, що це число з кождим тижднем зростає. Зголосилося до роботи в однім дни 38,850 а місце на роботу було тільки для 4,500 робітників.

Премієр Поанкаре потішав послів в парляменті тим, що перед війною було гірше, бо число безробітних виносило тоді звичайно коло 500,000.

НІМЦІ ХОЧУТЬ ОПУСТИТИ СТАЛЕВИЙ ТРОСТ.

ПАРИЖ, 28. січня. — Німецькі промисловці поставили до управи недавно тому заключеного залізного тросту домагання признання більшого проценту в продукції і вивозі. В противному разі, заявили Німці, вони залишуть трост.

Кажуть, що Німці комбінують новий трост на спілку з Англією і тому ставлять тут таке домаганнє.

ПОСМЕРТНИЙ ЖАРТ.

В канадійськім місті Торонто вмер місцевий богач Карло Міллер, залишаючи тестамент, який викликує загальне зацікавлення. І так: акції великого бровару на квоту 750 тисяч долярів записав місцевим методистам, секті, яка є завзятущим ворогом алькоголю і навіть пиво уважає чортівським трунком. Відмовитися від запису методисти не хочуть, бо все таки гарна це сумка, придаласяби. А приняти її якось не випадає, бо закиненоби їм — апостолам тверезости, що користають з „чортівських" грошей. Отже ломлять собі голову, як вибрести з клопоту. Не менше оріґінальна друга точка запису пок. Міллера. Він вложив до банку міліон долярів і цей міліон має бути по девятьох роках виплачений разом з відсотками тому подружю з канадійської провінції Онтеріо, що викажеться найбільшим числом дітей, вроджених протягом цих девяти років.

БАНДИТСЬКІ НАПАДИ ПІД ШКЛОМ.

На днях на гостинци між Яновом і Шклом пять замаскованих бандитів зачаїлося в лісі і задержувало кожну фіру. Обрабували 11 фір, головним чином жидівських купців. Одному з купців забрано 600 зол., другому 1,000 зол. Бандити були заосмотрені в револьвери. Задержавши фіру, казали купцям злізати, перешукували кишені і забирали гроші. Погоня не увінчалась успіхом.

ОПІКУНКА ЕМІҐРАНТОК.

Є це новий уряд при еміґраційнім бюрі міста Гамбурґа. Жінка, яка займає цей пост, має опікуватись еміґрантками, зокрема молодими дівчатами. Її обовязком відпроваджувати жінок на корабель, полагоджувати всі формальности та дбати, щоби жінки не попали в руки гандлярів живим товаром.

ЗІ СПОРТУ.

ГАРКАВЕНКО В ФИЛАДЕЛФІЇ, ПА.

Наконець українська кольонія в Филаделфії буде мати нагоду побачити, як Гаркавенко бореться. В пятницю, 4. лютого в Метрополитен Опера Гавз відбудеться велика борба, в головній парі Гаркавенко буде боротися аж до побіди з айриським силачом Міґваєром. Кромі них будуть боротися инші пари.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В БОСТОН, МАС.

Слідуюча борба в Бостоні відбудеться в Ґренд Опера Гавз, ріг Довер і Вашинґтон ул., в четвер 3-го людого. Будуть боротися 4 пари. В головній парі буде боротися Гаркавенко з болгарським чемпіоном до побіди.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В ДЖЕРЗИ СИТІ.

В Джерзи Ситі, Н. Дж., Гаркавенко буде боротися 5-го лютого в Викторі Гол, при Гендерсон і Йорк ул. В головній парі буде боротися Гаркавенко. Кромі того будуть боротися ще другі пари.

ТЕМНА ХРОНІКА.

Звичайним посередником помешкань став здемобілізований офіцир судового корпусу Мечислав Тисовський: він стежив за оголошеннями тих, що шукають хати, вичитуючи пильно часописи і карточки на мурах, і повідомляв їх листом, що має вільні три кімнати, які буцімто мав його спільник із „Віденської каварні". Коли раз зажадав відступного в долярах, обурений аматор на хату подав його прізвище до ґазет, які попали до міністра у Варшаву. Наслідком: процес за мешканеву лихву, — кара 25 зол. — Рівенський громадянин Нусенберґ пустив у Львові дві фальшиві анґлійські 100-фунтівки, а одержавши добрі гроші щез. — Львівські нічні бандити користуються фільмовими засобами праці: вбирають маски, коли сходять уночі до каналів. Поліція перевірила це, але не в силі була нікого зловити.

ЇДЖЕННЯ, ЯК СПОСІБ САМОГУБСТВА.

Новий спосіб самогубства придумав Японець Ґіікі Кітазава в Токіо. Заведений в любови, він сів до стола та зачав їсти яйця та риж, та попивав ґорівкою. Їв так довго, поки не упав без притомности. За кілька годин умер.

СИН ПІДПАЛИВ БАТЬКІВСЬКИЙ ДІМ.

В Горожові, повіт Рава Руська, молодий парубок Василь Свистіль в ночі позатикав вікна хати батьків околотами, наніс соломи до сіней, підпалив, а опісля положився спати в стодолі. Коли батьки Василя пробудились і стали кричати о ратунок, злочинець вибіг зі стодоли — нібито ратувати. Вже було за пізно. В слідстві Василь признався до свойого жахливого злочину. І признався, що зробив це тому, що родичі не хотіли згодитися, щоби він оженився з Ганею Заґроцькою.

ЗНАСИЛУВАННЯ.

Двайцятилітня дівчинка Евфимія Гарасимчук, з жовківського повіту, поїхала до Львова, щоби тут відвідати свою сестру, яка тут служила і обіцяла їй найти заняття. У Львові сестри не застала, бо вона була зі своїми господарями в горах. А що Евфимія не мала грошей на купно залізничого білету, зайшла до шинку і попросила шинкаря, щоби позичив її кільканайцять грошів. Тут приступив до неї механік з Перемишлян Іґнац Гудзік (жонатий, має діти) і сказав наївній дівчині, що відпровадить її на дворець та купить білет. Цей вирод запровадив Евфимію поза місто, кинув на землю, заткав уста і знасилував. Коли вона в розпуці боронилася, вирод тяжко побив її. Вкінці вона вирвалася і зачала втікати. По дорозі стрінула поліцая і цей придержав злочинця, що біг за нещасною дівчиною. Гудзік арештований.

УБИЛИ ЛІСНИКА.

В селі Човганах коло Болехова був лісним Микола Стадник. Він був дуже докучливий чоловік і густо-часто за дурниці робив людям пакости. Це мабуть було і причиною його смерти. Одної ночи пішов Стадник у ліс і довго не вертав. Його жінка пішла з кількома людьми шукати чоловіка і знайшла його окривавленого і привязаного до дерева. Показалось, що злочинці зловили лісного, здерли з него одіж, а опісля привязали до дерева і доти били, доки він не сконав.

КИТАЙСЬКА КУХНЯ.

Один китайський достойник видав обід в честь анґлійського амбасадора. Подавано ось які улюблені китайські потрави: зупу з ластівочих гнізд, ликів надіваних труфлями і помідорами, печиво з псів з ґарнітуром, молоді миши в курячім сосі, потравку з жаб, крем з жіночого молока і т. д.

Цікаво булоби довідатися, як після такого обіду почувався англійський амбасадор. Мабуть довший час не мав апетиту. А мусів їсти подані потрави, щоби не образити хазяїна дому...

ФРАНКО ПО ЄВРЕЙСЬКИ.

Єврейська газета Дер Штерн друкує твір Івана Франка „Сурка", написаний у вересні 1889 р., в перекладі поета Л. Квітка.

АНГЛІЯ МАЄ ДОМАШНІ КЛОПОТИ ЧЕРЕЗ ПОЛІТИКУ В КИТАЮ

КРАЙНІ ПАРТІЇ СТАРАЮТЬСЯ НЕ ДОПУСТИТИ ДО ВИСИЛКИ ВІЙСК У КИТАЙ.

ЛОНДОН, 30. січня. — Анґлійський міністер заграничних справ Чемберлейн заявив на публичних зборах у Бермингґемі, що Англія готова змінити зовсім свою політику до Китаю. Вона згоджується зректися своїх концесій в Китаю та піддати своїх купців під юрисдикцію китайських судів.

Рівночасно анґлійський уряд має немало клопоту з китайською справою, бо крайні ліві партії розвели в Анґлії сильну аґітацію проти висилки нових відділів війска та моряків на китайські води. Комуністи приміром роскидують летючки серед докових робітників, закликуючи їх до страйку, якби їм казали ладувати моряків та жовнірів для висилки їх у Китай. Подібний заклик видав теж Кук, один з упливовійших робітничих провідників, відомий зі своїх большевицьких симпатій. Другі юнійні провідники стоять за урядом.

ПОЛЬЩА ВИСИЛАЄ ДО АМЕРИКИ КОМІСІЮ ПО ПОЗИЧКУ.

ВАРШАВА, 30. січня. — Нині виїздить відси комісія польських фінансістів та урядовців у дорогу до Злучених Держав, щоби добиватися там позички для Польщі в сумі 200 міліонів долярів.

Виїзд комісії викликав велике одушевленнє серед фінансових кругів. Шери ріжних польських підприємств сейчас пішли в гору. Віцепремієр Бартель заявив у соймі, що позичка полагодить всі фінансові клопоти Польщі раз на все.

На чолі фінансової комісії, що їде до Америки, стоїть Млинарський, віцепрезидент польського державного банку, та Крижановський, голова комісії, що розглядала рапорт професора Кемерера. Комісія везе сему професорови медалю „Польонія Реститута", найвисше польське відзначеннє.

ЦІЛА ЕВРОПА ГОТОВИТЬСЯ ДО ВІЙНИ ПРИ ПОМОЧИ ҐАЗІВ.

ПАРИЖ, 30. січня. — Міністерство війни сповіщує, що незадовго заведеться в кождім батальоні французької армії відділ для кидання плинного огня.

До сеї заяви міністерство додає оправданнє, що в нинішні часи просто всі держави приготовляються до слідуючої війни з ґазами та вбийчими полумінями.

КОМУНІСТИЧНИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ ПЕРЕМОВЧУЄ ІМПЕРІЯЛІЗМ МОСКВИ, А ГРЕМИТЬ ПРОТИ ІМПЕРІЯЛІЗМУ АМЕРИКИ.

МОСКВА, 30. січня. — Третий (комуністичний) інтернаціонал видав публичну проклямацію до країв латинської Америки виступити проти посягань імперіялізму Злучених Держав.

МОСКВА ХВАЛИТЬСЯ ВРОЖАЄМ НА УКРАЇНІ.

МОСКВА, 30. січня. — Місцева „Правда" подає висліди дослідів центрального статистичного департаменту з послідних жнив під пановaнием Москви.

Звіт звертає увагу на те, що посівна площа зросла 2 і пів проценту, супроти попередного року.

Звіт покладає великі надії на те, що селяни стали знова сіяти більше пшениці. На Кавказі минувшого року сіяли о 15 проц. більше пшениці, як в попередному році, а на Україні о 22 проценти більше.

Зі сих чисел департамент приходить до переконання, що справа стоїть дуже добре та що чорні вискази „Економічного Життя" не мають основи.

ВРОЧИСТЕ ВІДСЛОНЕННЄ МАДЯРСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

БУДАПЕШТ, 30. січня. — Вчора відслонено засіданнє мадярського парляменту зі звичайною мадярською помпою. Вся шляхта зявилася на відслоненнє в шляхотських строях.

Американські ґазетярі були просто поражені оперетковою стройностю одежий. За те з Мадярів на параду зібралася всего горстка цікавих.

ГІНДЕНБУРҐ УСУВАЄ МІНІСТРА ЗА ОБРАЗУ ПЕРШОГО ПРЕЗИДЕНТА РЕПУБЛИКИ.

БЕРЛІН, 30. січня. — Гінденбурґ як президент німецької републики спротивився виборови двох людий до міністерського кабінету. Одним зі запротестованих є німецький націоналістичний посол Ґреф, котрий мав стати в новім кабінеті міністром судівництва. Гінденбурґ спротивився його виборови на тій основі, що він свого часу образив Еберта, першого президента німецької републики.

ПОШЕСТЬ ІНФЛЮЕНЦИ В ЕВРОПІ.

БРУКСЕЛЯ, Бельґія, 30. січня. — Пошесть інфлюенци в Бельґії починає прибирати застрашаючі розміри, бо смертельність від сеї недуги в теперішний час є о 20 процентів висша від смертельности сеї недуги в звичайний час. За інфлюенцою слідують часто комплікації, які кінчаться часто смертю до 48 годин.

Подібні вістки про ширеннє інфлюенци по Европі приходять з усіх просто країв. Послідними днями кинулася вона сильно в Фінляндії, де вона забрала богато жертв передовсім в армії.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3. 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинокe число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ШАНУЙМО НАЦІОНАЛЬНІ СВЯТА

Американський дослідник Джон Вендеркук каже в своїй інтересній книжці „Там, Там", що нарід може виповнити вцілости своє післанництво тільки тоді, коли визискає всі свої таланти, коли буде любити і гордитися своєю минувшиною, коли буде шанувати память минулих днів.

По тій причині й ми шануємо память 1. листопада. Це те державне свято, яке особливо дороге серцю західних Українців. Але й день 22. січня, свято обєднання українських земель, повинні ми святкувати таксамо, а може ще й більше, як день 1. листопада.

Тому не нарікаймо, що ми ще не відотхнули по однім святі, а вже треба готовитися до другого, а хиба тільки радіймо, що ми діждали тих щасливих часів, що маємо що святкувати. Не думаймо, що нема чого святкувати аж два державні свята, коли ми втратили свою незалежність, коли наш національний зрив скінчився хвилевою невдачею. Бо от погляньмо на Поляків. Вони мають вже свою державу, але не треба забувати, що ту державу попередили три великі польські повстання, три великі невдачі. І от одна з них, себто польське повстанне з 1863 року припадає рівнож на день 22 січня, подібно, як наше свято злуки. А ми бачили, що тепер, коли вже є польська держава, коли Поляки мають свої національні свята побіди, вони всеще святкують торжественно день 22. січня, з яким звязане січневе повстанне з 1863 р.

Святкують Поляки цей день, який приніс їм колись море крови, який пігнав десятки тисяч польських революціонерів на далеке засланнє на Сибір. Святкують Поляки з вдячности для тих героїв, які колись піднімали це повстанне, бо без пролятої тоді крови, без народніх мучеників, не було би відродження Польщі. Це нічого не зміняє в тім, що Польща йде сегодня тими самими дорогами, якими йшла Росія супроти неї, що вона винищує Українців, Білорусинів і Литовців ще може в гірший спосіб, як це робив царський генерал Муравйов, якого назвали Поляки Муравйовом-вішателем. Але це факт, що на жертвах польських повстань виростало нове поколінне, яке не дало загинути ідеї польської державности, яке ту ідею розносило всюди по світі і заховало в своїх серцях в найтяжших для Польщі часах.

Так поступають зі всіми національними святами другі народи. Так і нам треба поступати. Згадкою про геройські подвиги минулих днів кріпім духа і готуймося до нової боротьби. Радіймо, що маємо аж два національні свята: день 1. листопада і день 22. січня. Радіймо ними і святкуймо їх.

Ів. Німчук.

УКРАЇНСЬКІ КОЗАКИ ПІД ВІДНЕМ 1683. Р.

Вже в найдавнійших часах нашого державного історичного життя можна прослідити взаємини і звязки українського народу з Заходом, особливож з німецьким світом. З прияттям христіянства взаємини старої Київської Держави з Заходом очевидно зросли, щоб згадати тут тільки цілі ватаги купців з Німеччини (передовсім з Реґенсбурґу), що мандрували через Австрію або Чехію до Київа, осередку тодішньої торговлі з Царгородом. За купцями йшли в Київ популярні в Реґенсбурґу монахи, т. зв. Шотги, що відправляли для них богослуження. Одначе найважнійший звязок із німецьким світом удержували з природи річи володарі Галицько-Волинської або- Володимирської Держави, що з малих початків виросла з кінцем XII. ст. до великої сили і значіння. Про такі звязки богато натяків і згадок у нашій старій літописи.

Помітнійші взаємини з Австрією мала вже галицька династія Ростиславичів, а саме з династією Бабенберґів, які резидували спершу в Мельку, звідки перенесли свою столицю до Відня, що був після римських часів славянською оселею. І так в давніх літописах можна прослідити звязки між галицьким князем Ярославом Осмомислом і австрійським Гайнріхом Язомірготтом, що зробив Відень містом і поклав основи під церкву св. Стефана. А галицько-волинська династія Романовичів удержувала вже з Бабенберґами дуже живі взаємини. Найважнійшою подією в тих обопільних взаєминах, їх завершенням, був шлюб Романа, сина галицького короля Данила, внука Романа Великого, з Ґертрудою з Бабенберґів 1252 року.

В часі татарських нападів з хвилею упадку самостійности українських земель обопільні німецько-українські звязки значно ослабли. Одначе взаємини Українців з Віднем не переривалися ніколи, хоч зміст і форма їх улягали з ходом часу ріжним змінам, в залежности від того, які переходи переживала українська земля з одного, Австрія з другого боку. Всеж таки наддунайська столиця, що з малої оселі виростала поволи на столицю великої імперії, притягала до себе увагу давніх Українців не меньше, як притягає їх сьогодні, хоч вона тепер тільки велика столиця маленької републики. Очевидно — й події на землях українських відбивалися живим відгомоном в такім важнім центрі культурного, політичного й економічного життя, яким був завсіди Відень.

Так знаємо, що Хмельниччина і звязані з нею події викликали величезне заінтересовання Україною, її народом, устроєм, її військом, як в цілому тодішньому політичному европейському світі, такі у Відні. Тут, як і в инших містах, продавано навіть спеціяльні портрети Хмельницького, що їх видав відомий у ті часи ґравер і картоґраф Гійтон Гондіюс або Гондит, голяндець з року, який мав свою майстерню в Данціґу і ґравюрував м. и. відому карту України Бопляна*).

Але треваліщими буквами записалася участь Українців в історії Відня в часі другої його облоги Турками 1683 р. Бо до увільнення Відня від Турків причинилися й українські козаки, що були в армії польського короля Яна Собіського, причинився в значній мірі й український православний шляхтич з Самбірщини Юрій Кульчицький, якого геройська, повна посвяти діяльність і заслуги для Відня в тому часі вимагалиб окремого, ширшого обговорення.

Щож до участи козаків у віденській виправі 1683 р., то вона представляється так:

Собіський старався дуже сформувати більші козацькі відділи на свою виправу під Відень, та цей вербунок ішов поволи, бо польські пани не пускали своїх підданих, а з російського боку роблено також ріжні трудноці. Тому козацькі сотні, що прийшли на відсіч Відня, були нечисленні, але треба підчеркнути, що Собіський ніяк не важився вдарити на Турків до приходу отсих ad hoc сформованих козацьких добровольців.

Ті українські козацькі відділи були під Віднем під командою Гоголя, Апостола й ин., а традиція каже, що був тут тоді і славний козацький полковник Семен Палій. Головна служба козаків під Віднем полягала в тому, що вони очищували сумежні Відневі ліси від непевного елементу, ловили шпіонів, засягали язика і т. д.

У свиті Собіського був тодішній львівський православний епископ Йосиф Шумлянський. Його взяв із собою польський король, як подає д-р Щурат у статті п. з. „Патріярх віденських каварників" (Календар Альманах „Крівавого Року" стор. 106), для запевнення собі впливу на козацтво. Той-же Шумлянський був під Віднем ранений, про що свідчить напис на тій турецькій кулі, яка його зранила дня 12. вересня 1683 р. Вона завішена на памятку перед іконою теребовельської Богородиці в катедральному храмі святого Юрія у Львові.

Участь українських козаків у самім визволенні Відня від турецької облоги зводилася до того, що вони разом з польською кіннотою вдарили в неділю дня 12. вересня від сторони Дорнбаху й Гернальсу на Турків, що були укріплені на передмісті Найбау (Neubau). На височині Ст. Ульрих (St. Ulrich), де був головний табор і шатра великого везира Кара Мустафи, розбили вони з нечувною відвагою приступом головні турецькі сили і гнали за втікаючими аж до Швехату, а навіть до Литави (Leitha). Головні воєнні трофеї і найвартніща добича впали очевидно в їх руки (чудове шатро великого везиря, величезні дорогоцінности, золоті скрині з грішми для виплати війску, цілий гарем і т. д.)

Та не тільки під самим Віднем допомогли козаки розбити Турків. Вони зашахували їх і з иншого боку — таки в їх власній хаті. А саме Собінський, щоб видобути як найбільшу користь з козаків для свого підприємства, признав їх перед своєю виправою військом козацьким і передав провід над ними Куницькому з титулом гетьмана; він обіцяв їм добру платню і вказав на Молдавію і буджацькі степи, з яких вийшли Татари під Відень, як на місця легкої добичі. Одначе виправа Куницького не повелася, за що він сам переплатив головою, бо козаки його стратили**). Але всеж таки ця виправа вязала Туркам руки, відтягаючи значні їх сили від походу на Відень.

У Відні заховалося дуже богато памяток і всяких слідів у назвах улиць, площ, памятників, памятникових таблиць і т. п. з того часу й на спомин другої облоги Відня з 1683 р. Так є тут дуже гарний парк, т. зв. Turkensch park, на місці, де були турецькі шанці. На горі Каленберґ є лат. церква, що в ній, як і в окремій каплиці, в якій Собіський перед самим виступом слухав Служби Божої і причащався, є повно ріжних памяток на спомин того часу, між ин. ціла низка образів з написом: Joannes Sobieski, rex Poloniae, dux Ucrainae. Дальше є у Відні улиця і площа Собіського, а в церкві св. Стефана зараз від лівого входу є (ріжно оцінюваний) памятник величезних розмірів, на якому зображені всі ті визначні особи, що причинилися до оборони Відня: граф Рідіґер фон Штаремберґ на коні, як головний переможець, а з боків посадник міста Лібенберґ і епископ ґраф Кольоніч; вище приміщені статуї союзників: Собіського, курфірста Макса Емануїла Баварського, Карла V. фон Льотрінґен і курфірста Йогана Георга Саксонського; високо в ґорі Мадонна, перед нею клячить цісар Леопольд І. і папа Інокентій XI. Памятник цей виконано після проекту скульптора Едмунда Гельмера; він має форму барокового вівтаря, архітектура його в червоного, статуї з білого мармору.

Тріваду й цінну памятку з того часу маємо й ми, Українці. Це вірша учасника віденської виправи, еп. Шумлянського, в якій та виправа оспівана. Вірша та плястично змальовує подвиги короля Собіського і його війска в боях з Турками, а звертається проти гетьмана Івана Самойловича, „що заказав христіяном пойти бити бісурманов". Вірша відзначається гарною українською мовою і в ній приходить двічи слово: Україна.

*) Ілько Борщак: Европа й Україна в минулому. Календар „Просвіти" на рік 1925. Львів, стор. 14.

**) Stefan Kaczała: Polityka Polaków względem Rusi. Львів, 1879. стор. 191—192.

ЯК ЗВАТИ СЕЙ КРАЙ?

Американські ґазети пишуть невластиво назву „United States", бо перекладають ті слова через „Злучені Держави". Коли би цей переклад був влучний, то і німецький переклад був би „Ferbundene Staaten", а тимчасом та назва є „Vereinigte Staaten", а по польськи „Zjednoczone Stany", а не „Złączone Stany". Отже і по українськи треба писати не Злучені Держави, але **Зєдинені Держави.**

Др. Рудницький Стефан уживає виключно назви Зєдинені Держави, як нпр. в підручнику Калитовського (2 виданнє) Наука ґеоґрафії в ґімназіях, Львів 1912.

Тож належиться писати заєдно „Зєдинені Держави", а всяку иншу назву закинути.

Роман Заклинський,
Станиславів.

В. Будзиновський.

СТРАШНА БАБА
— АБО —
ДОМІНУС ВОБІСКУМ!

Оповідання.

(8)

— Хиба я тобі вже раз не сказала, що як затягнуть Господи помилуй, то мене неначе по спині батогом стягнув, або приклав розпалене залізо.

— То ти знов була в косьцьолі?

— Таж не в жидівській біжници!

— По Домінус вобіскум не потребуєш, аж до косцьола гнати. Се можеж мати в хаті.

— Хтож мені заспіває? Може ти? — спитала і відвернулася від него.

— Я, я заспіваю тобі! — крикнув і вхопивши зза поли нагайку з усеї сили стягнув її по плечах. Вона зойкнула, обернулася назад до него і широко розплющеними очима гляділа на мужа. Неначе не знала, що сталося, бо ще не вірила, щоби муж важився вдарити її. Водила по комнаті очима, неначе шукаючи, чи тут ще кого нема. Побачивши в руці мужа нагайку, побіліла. Ще хвилю мовчала, впяливши очи в очи мужа. Аж по хвили процідила:

— То ти, справді ти вдарив мене? Чи ти бачиш, кого ти вдарив? Ти, мене? Мене?

— Навернешся до церкви?— спитав супокійно.

— Навернешся? — спитав ще раз грізно, коли вона не відповідала.

— Таки зараз іду... вихреститися. Твоєї церкви не хочу знати.

— Я тебе сам вихрещу! — крикнув і підвівши нагайку під її ніс, додав: — Понюхай, чим се пахне!

— Я тобі очи видру! — зашипіла витягаючи до него руки. — Я тобі... я тобі...

Не договорила, бо бесіду перебив їй свист нагайки. Вхопилася за ліве рамя, бо їй аж в очах засвітилося, так здорово вдарив. Хотіла скочити до него, щоби вихопити нагайку, але не поспіла на час. Скрутилася, бо до її плечий неначе приклав розпалене залізо.

— Навернешся? — питав грізно, стягнувши її ще раз.

Вона замість відповісти, впала на ліжко, зарила голову в подушки і захлипала. Він ще ніколи не бачив, щоби його жінка плакала. І від її батьків чув, що вона не вміє плакати. Ще будучи дитиною ніколи не плакала. Бачучи тепер, як вона судорожно хлипає, Коралевич думав, що нарешті зломив її упір. Стояв і думав чи не забалакати до неї. Додумався до того, що ліпше лишити її саму. Всунув нагайку за ремінь під полу і пішов на стрільницю.

Жінка до вечера не виходила зі спальні. Лежачи, то плакала, то зітхала, то скреготала зубами. Коли смеркло вийшла до пекарні і не забалакавши до челяди, взяла кусник мяса і кусник хліба, та вернула назад до спальні. Запалила свічку, зїла і стала роздягатися, щоби влізти під перину. Аж затруслася, коли глянула на рамя. Від удару нагайкою лишився великий синець. Але який? Не одностайний, а зложений з цяпок, що йшли одна за одною. Призирається ліпше, а ті цяпки сходяться у букви. Букви такі виразні, що не треба було вченого, щоби прочитати. Майже як у книжці, на її рамени стояло: „Домінус вобіскум!" З боку пекло і на спині пекло. Скинула сорочку і ставала до зеркала: то боком то плечима. Чи на спині що написане, не могла добачити. На боці письмо було цілком виразне, але вона не годна була відчитати. Коли ліпше придивилася, доміркувалась, що се також „Домінус вобіскум", але в зеркалі відбите на відворот. Затисла зуби, згасила свічку і всунулася під перину.

Вернувши в ночи до хати, Коралевич не пішов до спальні. Переспався в иншій комнаті і рано пішов до столової на снідання. Був цікавий, чи жінка прийде і чи забалакає до него. Увійшла наймичка, несучи снідання. За нею, як звичайно що днини увійшла жінка і сіла за столом. Як би не те, що була дуже блїда і їла мовчки, гадавби, що нічо незвичайного не сталося, та що муж і жінка в як найліпшій злагоді. Коралевич велику мав охоту забалакати, але потерпав, що як жінка ще не цілком успокоїлася, то готова наново спалахнути гнівом. Поснідав мовчки і мовчки вийшов. Пішов до краму. Таксамо мовчки зїли обід, мовчки зїли вечеру. І сеї ночи Коралевич до спальні не пішов. Так ішов день за днем. Вона мовчала, він боявся перший зачинати балачку.

— Коли вона не говорить до мене, то мабуть її лють ще не потахла, — думав. — А може вона ще думає, що я й без причини побив її? Ліпше ждати, аж вона все те передумає і аж в почуттю своєї вини, перша забалакає.

Минув цілий тиждень. Сей тиждень видавсь Коралевичеви роком, бо він не міг діждатися неділі. Був цікавий, куди жінка піде, як взагалі вийде з хати. Нарешті прийшла неділя. Показалося, що римар добре порадив. Жінка була в церкві. Коралевич відітхнув, але... й зажурився. Став думати, як би то відшкодувати жінку за зневагу. Заслужену, але все таки зневагу. Якимсь дарунком годі було відшкодувати, бо вона й так діставала від него, що її душа забагла. Що хотіла мати, все діставала від него. Очивидно, тільки не на те, защо набрала канчуком. На таке й тепер не давби ні шелюга. Думав, міркував, але не вигадав нічого. Подумав, що найліпше буде, коли покаже їй, що вже вдоволений з неї, та тепер жалує, що зневажив її. Коли вернув до хати, вона вже була дома. Приступив до неї, обняв за стан і поцілував. Вона не відпихала його, не боронилася, але приняла ті любощі зимно, неначеб цілував мертвий образ, або камяну фіґуру. Не здивувавсь, бо й сам не надіявся, що вона по зломанню її упору, ще й такою зневагою, сама кинеся йому на шию і обсипле його горячими цілунками дівчини, котра вперве почула слова „люблю тебе"! Поки що Коралевичеви досить було того, що не відіпхнула його та супокійно відійшла до пекарні, щоби квапити челядь, бо вже прийшла пора на обід.

В хаті Коралевича настали назад давні часи, хоч дещо змінилося. Змінилася Коралевичева. З мужом вже не сперечалася, але й від серця не промовила ніколи. Балачки між ними обмежалися тільки на найконечнійші господарські справи. Її слова все були зимні, її поведенне зимнє. Прикро було Коралевичеви, але він терпеливо ждав на зміну, бо не сумнівався, що час виногодить її душу і наверне назад до него її серце. За те челядь була дуже вдоволена, бо майстрова поводилась з людьми дуже ввічливо. Челядь не знала, яка причина такої переміни, але що майстрова раптом подобріла, бачив кождий.

Не маючи вже клопотів ні з жінкою ні з челядию, Коралевич цілий потонув у своїх золотарських роботах. Мав тільки одну мороку. Морочило його питанне: „як відшкодувати жінку" і як заплатити їй за те, що вона навернулася та спасла не лиш його душу, але й честь?" Сарака не знав, що жінку морочить питанне: „як пімститися і як відшкодувати ту віру, від якої вона тільки про людське око відвернулася".

Коли Турки взяли Царгород, велика сила Греків розбрилася по всему світу. В світ за очи втікала очевидно не біднота, бо бідний Турка не потребував боятися. Втікали богачі. Хто мав дорогоцінности, хапав, що міг вхопити і втікав. Грецькі церкви були переповнені золотом, самоцвітами. Шкода було такі богацтва, ще й святі, лишати на поталу Туркам. Греки втікали й з тими дорогоцінними святощами. Деякі з тих святощий опинилися в церквах, що були поза владою поганців. Неодин царгородський Грек загнався аж до Лембурга. Як православний, приставав до української громади і привезену царгородську святість передавав до української церкви. Деякі церковні дорогоцінности лишалися в посіданню збігців і як памятка переходила з батька на сина, на внука. Прийшла скрутна хвиля, то ту памятку продавано. Така дорогоцінна памятка, чаша обсипана рубінами, була в посіданню грецького купця в Лембурзі Ґамакіса. Йому грозило банкроцтво, бо великий транспорт бобрових кожухів, який ішов до Царгороду, по дорозі пропав. В Молдаві була тоді якась міжусобиця і транспорт розграбило військо одного з претендентів до молдавського престола. Грошей на закупно свіжого товару Ґамакіс вже не мав, отже став у Вірмен та у Жидів заставляти свої дорогоцінности. Щоби лихварі не обманювали його, позвав до себе Коралевича і просив деякі вартнійші річи оцінити. Коли Коралевич побачив чашу, йому троха очи не вилізли.

— Сеї чащі цінувати не буду, — промовив, оглянувши її з усіх боків, — бо я сам хочу купити її. Нехай оцінить її хто инший.

— Чаші не продам, бо се святість, се родинна памятка. Як би я її продав, то вона опинилась би в якійсь церкві... не нашої віри. Як тільки заставлю, то викуплю і вона верне назад до мене. Щоби колись, як до мене знов загостить чорна година, мене таки не скортіло продати, я, викупивши чашу, зараз понесу її туди, де для неї місце. Дам її до нашої церкви.

— Коли ваші наміри такі добрі, то послухайте, що вам скажу, — Коралевич промовив. — Раз ви чашу заставите, то ще вилами на воді написане, чи викупите її. І сумніваюся, чи буде що викупити.

— Чому не буде що? — Грек спитав здивований. — Коби тільки у мене гроші. А гроші будуть, бо чейже не кожда посилка мого товару пропаде.

— Не пропаде, або таки пропаде. А не пропадуть ваші кожухи, то може пропасти застав. Така чаша, лакома річ. Вірменин скаже, що йому застав пропав. Може дасть вам якє відшкодованнє. Так що вам з того, коли ви саме сю чашу хочете дати до церкви? Саме тому, що ви рішилися дати її до церкви, продайте мені. Ту чашу я купую не на те, щоби перепродати і заробити на ній, але на те, щоби її дати до нашої церкви. Станеться так, як ви хочете. В святотатські руки чаша не піде.

(Дальший буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОСТУПОВАННЄ В БОРОТЬБІ ЕПИСКОПА, А НАРОДА.

Хоть того рода боротьба, як отсе розвелася вже майже рік в цілій серед нашої іміграції, не є нічим небувалим ні серед нашого народа, ні серед других народів, а всетаки вона має в собі богато несподіванок і небувалого.

Боротьб маємо ми богато, як мають їх другі народи. Хто в Америці не вчорашний, той певно памятає боротьбу, яку ми перевели наперед з латинськими епископами, як вони домагалися від нас, щоби ми записали їм наші церкви, які ми своєю кервавицею побудували, а відтак мовчки приймали від них таких священиків, яких латинським епископам захочеться нам накинути. Наша іміграція, тоді переважно зложена з людий з Лемківщини, зажадали від епископів права мішатися в заряд церковою. Латинські епископи вперлися. Вони зажадали від нас нашого церковного маєтку; священиків, які їм супротивлялися, виклинали наших вірних грекокатоликів викидали з цвинтарів. Обурений нарід зійшовся нарешті на конгрес представників священства й громад у Гарисбургу і з відти вислав до Риму домаганнє, щоби для української греко-католицької церкви був іменований осібний епископ. Рим бачився примушений вводити нашу волю, бо він знав, що серед нашої іміграції панує такий настрій, що ми покинемо Рим, як не буде сповнена наша воля.

За право українського народа правити самим собою ішла теж боротьба межи нашим народом а православними місіонарами. Як айриські біскупи хотіли загарбати наші церкви, а наш нарід переміни в безправну німину, так само цареславні місіонарі хотіли віддати наш нарід під опіку царських агентів, які заперечували навіть існованнє нашого народа.

Приходить тепер нарешті послідна боротьба, в якій присланий Римом греко-католицький епископ станув проти найвірнійших синів сеї церкви. Межи сими двома сторонами зайшла відразу ріжниця в поглядах. Українські греко-католики домагаються, щоби їх церква провадила політику корисну українському народови. В тій цілі вони домагаються, щоби нарід мав право впливати на заряд церковного майна і на заряд парохій. Наш нарід уважає, що українська греко-католицька церква в Америці має по змозі своїх сил помагати своїй сестрі, греко-католицькій церкві під Польщею боротися перед посіганнями Польщі. Наш нарід протестує проти того, що польський уряд хоче зробити з греко-католицької церкви в старім краю оруде польщини, а Рим піддається польській політиці, як се видно з конкордату. Українські католики бояться, що Польща захоче знищити зовсім українську греко-католицьку церкву, щоби спольщити українських католиків, а Рим готов піти й на сю політику. Словом, українські католики думають, що теперішна хвиля вимагає від української католицької церкви сильного виступу для її оборони.

Епископ станув сейчас на противнім становищи. Він дав нам до пізнання, що ми, вірні греко-католики, не маємо права домагатися впливу на заряд парохій або епархії. Ми маємо платити епископови податок, але не маємо права домагатися від нього нічого. Як Рим робить собі конкордат з Польщею, то ми не маємо права до сього мішатися. Як Рим захоче касувати якісь права уніятської церкви, як приміром календар, целібат, то Римови се вільно; він, епископ, має се виконати, а ми маємо мовчки все знести. Як Рим захоче перемінити нас на чистих латинників, то й тоді ми не малиби права про се щось говорити. Якби Рим захотів нас зробити Поляками, то нам до сього зась. Ми маємо слухати й мовчати.

Декому спочатку здавалося, що епископ просто помилявся, бо не знав духа вірних своєї власної церкви. Як свіжий імігрант зі старого краю, він не міг знати духа, який панує серед старших імігрантів. Мовляв, він оглянеться, побачить свій блуд, побачить, що наші люди привикають в Америці правити собою, то й він зміниться.

Епископ мав богато нагод, щоби показати, що він пізнав свою похибку. Цілими місяцями нарід ждав терпеливо. Епископа критикували, але лагідно, сподіючися, що він скоро догляне сам своєї похибки. Але місяці за місяцями минали, а епископ нічим не показував, що він хоче признати свої похибки. Чим далі, тим більше він наставав на нас, щоби ми сліпо виконували його прикази, які йшли проти наших релігійних і національних переконань.

Священики, які бачили похибки свого епископа, хотіли дати епископови нагоду пізнати настрій, який панує серед українських греко-католиків в Америці, і тому вони радили епископови скликати зізд церковних представників і священиків. На такому конгресі епископ мігби побачити, до чого стремлять українські католики в Америці, чого хочуть, чого бажають. На такому конгресі епископ мігби був виступити зі своїми поглядами та бажаннями й стремліннями, датися пізнати своїй церкві, переконати своїх вірних і священиків, що може його дорога краща.

Замісць скликати такий зізд, епископ взявся душити всякі стремління до такого розумного, лагідного й мирного кроку. Він заборонив священикам зіжджатися, організуватися навіть для власної забезпеки на старість, а світським вірним далі показував, що вони мають слухати сліпо його приказів, а не висказувати свої думки й бажання.

Через деспотичне поводженнє епископа стали від греко-католицької церкви відпадати зражені вірні й цілі громади. Стало нарешті ясним кождому вірному греко-католикови, що як не возьмуться вірні до ратунку, то пропаде ціла церква. Заклики до епископа, щоби він ратував церкву, закинув свою хибну політику, не помагали. Не було иншої ради, як самим громадам скликатися на церковний конгрес.

Сей конгрес був ще одною нагодою для епископа. Розумуючи про нього на кілька днів перед конгресом, я представляв собі, що епископ прийде на нього та виголосить там промову. Скаже вірним, що прецінь він їх вожд, а вони його жовніри. Скаже їм, щоби вони не вважали його за чужого, бо він прийхав прецінь не від Айришів і від Поляків, і не до Айришів і не до Поляків. Він міг спитати, чого вони хочуть, і міг старатися навернути їх на дорогу, яку він уважає за правдиву, — памятаючи на Христа, котрий так радувався з навернення заблуканої овечки.

Епископ міг станути перед ними та обіцяти перемінити назву церкви з „Рутініен" на „Українієн", обіцяти запротестувати проти конкордату, обіцяти боронити цілости й існовання греко-католицької церкви. Що булоби сталося, якби епископ був так поступив? Чи булби хто важився виступити проти нього? Чи не булби він за одним замахом полагодив усю боротьбу?

Епископ сього не зробив. Замісць сього він розіслав закази до всіх громад, щоби ніхто не важився їхати на сей конгрес. Дехто ще думав, що епископ робить таке тому, бо він думав, що на конгрес прийде дуже маленьке число громад. Тоді йому й справді булоби краще станути за більшостию.

Та конгрес випав понад всякі сподівання величаво. На конгрес приїхало не десять делегатів, але 130 делегатів. Були на ньому представлені не двітри громади, але девять десяток громад. Була словом ціла диецезія, бо прецінь небуло як епископ скликує всіх священиків, то тільки священиків не приїздить, як тоді приїхало громад. Епископ знав про се певно зараз рано. Прецінь конгрес відбувався 15 кроків від його палати, і йому зараз хтось мусів донести. Коли він помилився, де більшість, то тепер він побачив, де нарід, і міг зараз прийти, промовити, старатися переконати своїх вірних про свою любов і миролюбивість до вірних своєї церкви.

Епископ сього не зробив. Конгрес церков радив без нього, виніс постанови, вибрав комітет до їх переведення в життя. Ще й тоді епископ мав нагоду показати, що він побачив свою похибку. Він міг старатися навязати якісь зносини з комітетом, вибраним на конгресі, та ввійти з ним в якесь порозуміння, або хочби старатися завести мир і любов.

Епископ і сього не зробив. Замісць сього він приказав священикам своєї церкви вичитати в неділю по Новім Році з церковних амбон прокляття на всіх учасників конгресу, на якім радили над ратунком сеї церкви, на всіх членів комітету, на якого плечі делегати вложили обовязок оборони прав уніятської церкви, та на пару горожан, які провинилися тим, що дали свої запрацьовані гроші комітетови на допомогу в його праці.

Так зробив епископ. Тепер на народ приходить черга ділати. Епископ, кидаючи свої проклони, розраховував, що нарід кине своїх провідників, лишить усю зачату роботу, та кинеться перепрошувати твердого епископа, який ніколи не признає по своїй стороні ніякої похибки. Епископ відай думав, що, почувши церковний проклон, нарід кине боронити своєї церкви перед дальшим латинщенням і вже на будуче прийме від проклинаючого епископа всякий приказ, всякий розпорядок, конкордат, целібат, календар, хочби й повне знесеннє всіх відрубних прав греко-католицької церкви, загарантовані Римом, хочби й повне латинщенє нашого обряду, хочби й наказ повернутися в Поляків.

Але нарід бере знова зовсім инакше справу, як сього епископ сподівався. Нарід жде від епископа не приказів, а батьківських слів науки. Замісць принимати мовчки проклони, нарід пригадує собі на слова молитви Господньої, в котрій говориться не про проклони, а про оставленіє довгів наших, як ми оставляємо должникам нашим. Народ каже, що він жде від своїх духовних провідників не проклонів, але благословенства.

Своїх прав народ не думає зрікатися зі страху перед проклонами. Нарід буде боронити своїх прав у церкві навіть проти проклонів. Народ не покине виклятих, але стане за ними. Один за всіх, всі за одного.

Кость Кирчів,
греко-католик, Джерзи Сіти, Н. Дж.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ

ІЗЕЛІН, ПА.

На Рідну Школу і на Сиротинець.

У нас всего 15 родин. Невелика отже місцевість. Але й ми духом з другими нашими братьми в Америці і в старім краю. І у нас є горячі патріоти, які душею і серцем з болями і радостями рідного краю. Тому в день Різдва не забули й ми на рідний край ні на народні потреби.

Гром. Юстина Рокошевська підучила дітей наших коляд і пішла з ними колядувати, а рівнож і один угорський Українець.

Вони заколядували $23 і призначили з того $10 на Сиротинець У. Н. Союза а $13 на Рідну Школу в краю.

Ходили й чоловіки з колядою і заколядували $33. З того даємо на Сиротинець $10, по $7 на інвалідів і на Рідну Школу в краю, а $9 на політичних вязнів.

З каси Товариства дано на Сиротинець $10, а члени зложили $13.50.

Гроші призначені на старий край вислано до Обєднання, а на Сиротинець до Комітету будови Сиротинця.

Ось так наш відділ старався відсвяткувати сьогорічне Різдво.

З діточою колядою ходили: Юстина Рокошевська і Михайло Попович. Жертвували: по $2: Гавхам Василь, Михайло Попович, Мамць Дмитро, Теодор Рокошевський $1.30; по $1: Олекса Шопик, Михайло Міцкевич, Стефан Кондор, Гринько Мисик, Алексій Пісоцький, Михайло Батіг, Тимко Цінцюрук, Михайло Ротоцький, Ілько Шумей, Стефан Мороз, Костик Шопик, Микола Воловецкий, Михайло Сеймісь кий, Валенти Салевич, Павло Слободзян 50 ц., Матвій Чвалга, Іван Шкіра 45 ц.; Василь Штосно 25 ц.

На чоловічу коляду зложили: по $2: Стефан Ковон, Михайло Ірмевич, Петро Івронський, Михайло Іртинах, Іван Пойда, Михайло Брошко, Дмитро Кархут, Степан Мороз, Вус Дмитро $3; по $1: Андрій Цякон, Андрій Дерпоус, Василь Дунис, Пилип Тромко, Дмитро Пиріг, Максим Біжик, Стефан Можиловський, Стефан Митерко, Андрій Бутрі, Ілько Мацко, Іван Перісон, Шторник; по 50 ц.: Яків Волох, Лесьо Біжик, К. Шотик 70 ц., Стефан Марик 30 ц.

На Сиротинець зложили: З каси від. 400 У. Н. С. $10; по $1: Микола Воловецкий, Теодор Рокошевський, Вус Дмитро, Стефан Можиловський, Стефан Морд, Михайло Міцкевич, Костик Шотик, Стефан Кондор, Дмитро Кархут, Василь Штогно, Григорій Мисик, Валентий Салевич, а Матвій Чвалга 50 ц.

Д. Кархут.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Збірка на лісту.

На руки Михайла Зазуляка.

Ліста ч. 7790.

(951 Washington Ave., Bronx, N. Y. C.)

Зложили на Рідну Школу слідуючі:

Михайло Зазуляк $5.50 (часть гроший з розпродажі фот. карток на концерті в Нюарку, Н. Дж.); Павло Гуменюк $5.00; по $3.50: Укр. Просвітний Клюб в Нюарку, Н. Дж.; по $1.00: Мирон Сурмач, Роман Кузьма, Антін Пасічник, Яків Корнат, Платон Стасюк, Володимир Шеровський, Стефан Ковбасюк, І. П. Демчук, Н. Н.; по 50 ц.: W. W., Михайло Ляхович, Олександер Павляк, С. Бурлиний.

Разом зібрано $25.00

Лісту враз з грішми переслано до Обєднання в Филадельфії, Па.

ВАЙСТОН, Л. АЙ.

Коляда на Рідну Школу.

В нашій місцевости ходили з колядою з рамени Товариства Просвіта, від. 129. У. Н. Союза слідуючі: Михайло Луців, Григорій Пазон і Іван Чолій. Заколядували вони $40.00, котрі то гроші зараз вислано на допомогу Рідній Школі в краю.

Коляда походить з Вайстон і Бейсайд.

Жертвували слідуючі: по $2.00: Михаїл Баран, Василь Мороз, Николай Соха, Іван Козак, Василь Брінь і Володимир Павлик; а по $1.00: Максим Олексів, Михайло Покришка, Михайло Луців, Роман Бойко, Іван Голошецький, Іван Коман, Марія Дайтшман, Франко Дайтшман, Михайло Дзярський, Михайло Гарасимів, Василь Левицький, Іван Чолій, Михайло Билів, Клим Проць, Михаїл Дідик, Миколай Мричко, Іван Брінь, Семен Доманич, Василь Волчук, Йосиф Драган, Анна Голуханич, Семен Берчук, Дмитро Ворочук, Іван Деревляний, Мирон Юцик, Стах Круліковський, Теодор Лобай і Василь Пилипів. Помимо того, що колядували і другі на инші цілі, то на Рідну Школу коляда таки вдалася.

Михайло Дзярський.

ДІТРОЙТ, МІШ.

З прийому на Рідну Школу.

Наші громадяни Василь і А. Бродяк запросили до себе сьогорічних колядників та нагородили їх за труд сердечною гостиною. Чесна господиня гостей частувала а молода дочка Стефанія приграла гарно на піяні.

На внесеннє б. предсідателя відділу У. Н. Союза гром. Запотічного, зложили гості ще й на Рідну Школу в краю.

Жертвували по $1.00: Василь і А. Бродяк, Іван Герльовський, Микола Базяк, Ілія Процайло, Петро Пошивак, Михайло Ковальь, Франк Сняжик, а Микола Жук $2.00; по 50 ц.: Григорій Михайлишин, Стефан Піріжок, Микола Волошин, Василь Чмир.

Разом $11.00 відослано до Обєднання в Філаделфії.

М. Коваль.

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА ЛИСА, ПОВІТ ПІДГАЙЦІ.

Комітет будови Читальні „Просвіта" в Лисій, повіт Підгайці, Галичина, складає прилюдну, щиру подяку Впов. Родимцям, які на руки: Андрія Палащука, Еміля Біленького, Леона Голіяда і Федя Боднара з Америки зложили на будову згаданої Читальні квоту 167 (сто шістьдесять сім) амер. долярів.

На суму цю зложилися жертви Вп. П.:

По $10.00: Петро Лужба, Олена з Цюрпітів Сеґен, Василь Палащук, Еміль Біленький, Гринько Галущак, Андрій Палащук; по $5.00: Анастазія Гук, Анна Присяжна, Марія Бончук, Михайло Теплий, Іван Калан, Федь Боднар, Леон Голіяд, Іван Пшеничняк (Федя), Олена Штогрин, Василь Цюрпіта, Іван Галущак, Василь Пшеничняк; по $4.00: Іван Заводовський; по $3.00: Явдоха Бобек, Дарка Стерла (Калан); по $2.00: Стефан Малярський, Іван Чабаранко, Данило Преміч, Корнило Кунка, Явдоха Гойчишин, Іван Кравецький, Михайло Комарницький, Леон Левкович, Михайло Фатюк; по $1.00: Антін Волох, Яким Кунка, Стефан Ляцьків, Стефан Фісалович, Стефан Лись, Френь Авраменко, Василь Шеремета, Стефан Дримуха, Василь Суканенець, Войтіх Керцер, Іван Джуба, Юрко Презійний, Михайло Струж, Федь Бохонько, Леон Комарницький, Дмитро Кефар, Михайло Русин, Очнсько Мороз. Михайло П[illegible], Семко Дмитри[illegible]; по 50 ц.: Теодор Стриняк, Петро Вівчаровський, Михайло Рохмен.

Комітет будови Читальні „Просвіта" в Лисій:

Антін Калан, голова;
Теодор Пшеничняк, касієр;
Михайло Пшеничняк, секр.

Будова читальні буде коштувати $500, а розпічнуть її на весні.

Дальші жертви просимо слати до краю, або на руки:

Andrew Palashchuk,
228 Metropolitan Ave.,
Brooklyn, N. Y.

НОВОРІЧНІ ЗВИЧАЇ.

Є прикметою людий, що кожду зміну, отже і кождий новий рік лучать із надією, що настануть кращі часи. Самособою, що пересунення календарної дати не має ніякого впливу на життя, ні додатного ні шкідливого. Життя залежить від чого иншого, передовсім від засобу й укладу психічних сил даного чоловіка, енергії і волі, що є більше або менше здібні поборювати життєві перешкоди. Всетаки люде привикли вірити, що нова картка в календарі віщує їм успішну переміну, що ставить їх перед добрими перспективами, ліпшими від попередніх.

Новий рік є в календарі зими днем, що стоїть дуже близько переломового дня 21. грудня. Найдовша ніч уже минула. Відтоді вже земля скоро наближається до весняного дня, рівного ночі. Довжина дня збільшається, побіда сонця вже безсумнівна.

Майже всі народи святкують радісно і весело цей день. У **середньовічних часах** королі прославляли новий рік пирами, турнірами, ловами, обдаровували дворян, роздавали народові гроші. В кождім краю початок року святкують инакше. **У Франції** новий рік можна назвати днем складання дарунків. Ніхто не може усунутися від обовязку принести жінкам і дітям знакомих якийсь дарунок. Не лише служба але й сторожі, коминарі, розносчики від рана складають бажання, за що дістають якийсь дарунок „лес етреннес". В **Бельгії і Голяндії** початок нового року нічим надзвичайним не відзначається. Є там звичай, що на Маланки діти стараються замкнути на ключ у кімнаті когось старшого з членів родини і не випустять скорше, поки не викупиться. У місті Ліеж убогі хлопці розносять вчасним ранком великі круглі оплатки, за що дістають гроші. Вірять, що бажання, зложені рано молодим хлопчиком, приносить щастя. Оплатки приліплюють на дверях. В **Англії** Різдво зовсім затьмарює Новий Рік, таксамо в **Німеччині**. У Берліні є до нині звичай, що на св. Сильвестра (31. грудня) вечером зачинається війна з... циліндрами. Гопрохожому, який покажеться на вулиці в циліндрі. Зараз окружають його веселі молоді люде і пястуками поломлять циліндер. Бувшого цісаря Вільгельма II., коли ще був молодий і збиточний, покарано строго за такий жарт. Було то так: Один пан стратив уже кілька капелюхів на св. Сильвестра, тому постановив пімститися на збиточниках. Як лише стемніло, вийшов на місто в циліндрі, набитім зверху гострими цвяхами. Склалося, що перший пястук, який з усієї сили впав на його капелюх, був пястуком будучого цісаря Вільгельма. Збиточник так дуже покалічив собі руку, що треба було візвати хірурга. В часі між Різдвом і Новим Роком у **Тиролі** (в Зарнській долині) збираються молоді люде ріжно позамасковані за селом. Один переодягнений за жінку „Цузель"; її бють, бо чоловік „Цузель" закидає їй, що вона зраджує його. Потім співають релігійну пісню при звуках дзвіночків; селяне завдають віршовані питання тим, що дзвонять. На питання треба відповідати влучно і жартівливо. Вкінці тих, що дзвонили, приймають і зачинаються танці серед ріжних збитків. В **Швеції і Норвеґії** свята тривають від 24-го грудня до 13. січня. Подарки, які тоді „роздається, називаються „юль-кляппер". В ночі мешканці виносять за поріг миску зупи „юль-гроден" для весельчака Ніссеня. В **Югославії** в день Нового Року палять на ватрі останнє поліно з молодого дубчака, зрубаного на Святий Вечір батьком родини. Цілий тиждень опалюють хату тим „бадньоком". Давнійше в **Чорногорі** сам князь рубав такого дуба. Ще вельмишнійше святкують Новий Рік **азійські народи**. В **Індіях** проваджують того слона по місті в поході музикантів і танцюристів. В **Японії** цілу ніч ніхто не йде спочивати; знакомі кланяються собі і складають бажання. Найвеличавше стрічають Новий Рік **Китайці**. Свята тривають там аж два тижні, а часом і цілий місяць; як хто може. Всяке заняття тоді здержане, офіси і школи зачинені. Знакомі відвідують себе взаїмно або пересилають собі мальовані картки з бажаннями. Найчастіше намальований там мандарин, дитина і старець із бузьком (символ довгого життя). Бенкети, відвідини і театральні представлення є тоді на деннім порядку. Китаєць хоче зазнати всяких приємностей, заки вернеться до звичайної праці. Але цього року домашня війна неодному Китайцеві долле полину до чаші розкоші. Однакче всюди, без огляду на барву шкіри і географічну ширину, початок Нового Року є днем радости і надії, бажань і доказів приязни.

Лікар (до молодого товариша по званю): Як же то сталося, що ви не могли видержати в тому містечку?

— Ось чому: Тамошній лікар є зятем каменяря. Кождий раз, як я дав моє оголошення до газети, під сподом звялялося оголошення: „З огляду на велике запотребовання нагробників, виробляю їх у всякій величині і поручаюся ласкавій клієнтелі". Таке оголошування відстрашувало від мене всіх пацієнтів і мені не лишалося нічого иншого, лише забратися з того містечка.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШИКАГО, ИЛЛ. Бр. св. Димитрія, від. 301, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбувся дня 1. січня 1927 року в гали церковній при Еліс, і Робей. Уряд на слідуючий рік 1927 зістав вибраний як слідує. Кирило Січевський предс., Григорій Гнатишин, містопредс.; Николай Слівінський секр. фін., Николай Николишин секр. рек., Антін Семчук кас.; Павло Підлісний, Іван Шумський, Антін Галущак, контрольори; Лука Доманьчук, Іван Савчук, надзирателі хорих; Кость Смаль, Адам Козира, прапорщики; Василь Петрина, дверник. Ухвали, котрі перейшли на річнім мітінґу, як слідує: 1. Ухвалено $25 долярів на будову Сиротинця з братської каси і кождий член мусить зложити 1 доляр на рік найменьше. Гроші, котрі мають бути зібрані на Сиротинець, мусять усі члени зложити як найскорше. Усі члени мають явитися на слідуючий мітінґ, котрий відбудеться дня 6-го лютого, о годині 2-ій пополудни і довгуючі члени мають Усі свої довги виповнити. 2. Мітінґи будуть відбуватися кождого місяця 1-ша неділя по першім. 3. Ухвалено вислати 25 долярів на Промислову українську школу в Радихові. 4. Ухвалено змінити назву братства на товариство імени Дмитра Вітовського більшостю голосів. — Н. Слівінський, секр.

ГЕМПСТЕД, Л. АЙ., Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 327, повідомляє своїх членів, що річні збори відбулися дня 26. грудня, 1926 року, на яких вибрано новий уряд: Іван Гречин, предс.; Йосиф Душенчук, касієр; Іван Іванів, фін. секр.; Лука Залуський, заступник секр.; Максим Баран, рекорд. секр.; Панько Максимів і Дмитро Чопик, тростіси. Збори будуть відбуватися кождого четверга по першім в Укр. Робіт. Домі при Uniondale Ave., точно о 7-ій годині вечером. Обовязком кождого члена є явитися на слідуючі збори і вирівнати свої довги. — Іван Іванів, фін. секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. Успенія Пресв. Богородиці, від. 123, на річнім мітінґу вибрало новий уряд на 1927 рік як слідує: Михайло Волощук, предс.; Ілько Булик, заст.; Миколай Піціль, кас.; Іван Білецький, заст.; Григорій Мрикало, секр.; Микита Кузьма, заст.; Василь Балан, Іван Тарас і Дмитро Драган, контрольори; Михайло Дорош, надзиратель хорих. Мітінґи відбуваються в трету неділю по першім в церковній гали на Семій ул. — Григорій Мрикало, секр.

МАНЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 340, повідомляє своїх членів, що на річнім мітінґу вибрано уряд як слідує: Іван Щудлик, предс.; Володимир Дембрович, кас.; Онуфер Флис, секр.; Даниїл Окливич, надз. хорих. Також повідомляється, що мітінґи будуть відбуватися в першу неділю по першім. — І. Щудлик, предс.; В. Дембрович, кас.; О. Флис, секр.

МАЙНЕРСВІЛ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 78, повідомляє, що річний мітінґ мав відбутися 2-го січня, але з причини, що був річний мітінґ парохіяльний, відложено на день 6-го лютого, на котрім маєсь вибрати уряд на рік 1927. Проситься всіх членів зійтись дня 6-го лютого, бо буде справоздане контролі за рік 1926. — В. Ґонтарчук, предс.; А. Бончак, кас.; А. Бончак, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. Бр. св. Анни, від. 287, повідомляє, що на річнім мітінґу вибрано слідуючий уряд на рік 1927: Параскевія ..обрин, предс.; Анна Дюбанська, касерка; Анна Федорик, секретарка. Далі мітінґи будуть відбуватися в другий четвер по першім, в церковній гали на 25-ій ул. — Анна Федорчук, секр.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

за місяць грудень 1926 року.

ВІДДІЛ 100.

Товариство Тараса Шевченка в Ґеррі, Інд.

Жертва з каси відділу ... $25.00
Жертви від членів ... 24.00

Разом $49.00

Цебак Андрій ... 1.00
Андрусяк Василь ... 1.00
Бородовський Тома ... 1.00
Бородовська Олена ... 1.00
Борисов Зіновей ... 1.00
Чубатий Михайло ... 1.00
Габла Стефан ... 1.00
Клиса Теодор ... 1.00
Лаврівський Іван ... 1.00
Лаврівський Гриць ... 1.00
Лавровська Марія ... 1.00
Паламар Михайло ... 1.00
Паламар Марія ... 1.00
Сотяк Михайло ... 1.00
Стечик Серафина ... 1.00
Стечик Стефан ... 1.00
Волігроцький Михайло ... 1.00
Заріцький Олекса ... 1.00
Чубата Явдоха ... 1.00
Ферич Вікторія ... 1.00
Шиманко Лев ... 1.00
Заріцький Лука ... 1.00
Данилович Мих. ... 1.00
Войтович Йосиф ... 1.00

ВІДДІЛ 102.

Бр. св. Петра і Павла в Клівленд О.

Жертву з каси відділу і від части чл. проголошено.
Діслано від членів ... $33.00

Разом $33.00

Бахаровський Осип ... $ 50
Бобечко Теодор ... 1.00
Бегановський Дмитро ... 1.00
Герич Микола ... 1.00
Гуманьчук Іван ... 1.00
Іванчук Стефан ... 1.00
Юник Станислав ... 1.00
Кавалець Михайло ... 50
Качмарчик Миколай ... 50
Кардамаш Йосиф ... 1.00
Каік Николай ... 1.00
Коваль Петро ... 1.00
Коба Данько ... 1.00
Кліщинський Михайло ... 1.00
Лещик Василь ... 1.00
Любінський Іван ... 1.00
Митросевич Стефан ... 1.00
Николаєвич Андрій ... 1.00
Павлечко Лука ... 25
Подлужний Семко ... 1.00
Романів Григорій ... 1.00
Сушко Гаврил ... 1.00
Стадник Константин ... 1.00
Шандерський Іван ... 1.00
Шмагала Дмитро ... 1.00
Щубака Николай ... 50
Токар Данько ... 1.00
Владика Василь ... 1.00
Войнаровський Йосиф ... 1.00
Гечар Ігнац ... 75
Дацишин Ілько ... 1.00
Крук Дмитро ... 1.00
Угрин Йосиф ... 1.00
Воланський Іван ... 1.00
Ільків Іван ... 1.00
Павлюк Николай ... 1.00
Бадлюк Григорій ... 1.00
Іващишин Павло ... 50

ВІДДІЛ 110.

Бр. св. Петра і Павла в Вандергріфт, Па.

Жертву з каси відділу і від части чл. проголошено.
Діслано від членів ... $6.50

Разом $6.50

Блавуняк Анна ... $1.00
Чайковський Микола ... 1.00
Пахолко Борис ... 1.00
Теплій Василь ... 50
Завальницький Іван ... 1.00
Манастирський Семен ... 1.00
Лібрик Дмитро ... 1.00

ВІДДІЛ 111.

Тов. Тараса Шевченка в Джоліет, Ілл.

Жертва з каси відділу проголошена.
Жертви від членів ... $16.00

Разом $16.00

Болехівський Михайло ... $1.00
Цегельник Мартин ... 1.00
Гуцул Іван ... 1.00
Гуцул Никола ... 1.00
Луканик Юрій ... 1.00
Орданик Яків ... 50
Павчак Яків ... 1.00
Віщун Микола ... 1.00
Віщун Дмитро ... 1.00
Домбровецький Дм. ... 1.00
Горняк Ілько ... 1.00
Борис Панько ... 1.00
Берндин Олекса ... 1.00
Гуцул Василь ... 1.00
Кочан Йосиф ... 1.00
Федак Іван ... 50
Гультай Микита ... 1.00

ВІДДІЛ 117.

Тов. Запорожська Січ в Ню Йорку, Н. Й.

Жертва з каси відділу ... $—
Жертви від членів ... 33.00

Разом $33.00

Чупіль Йосиф ... $1.00
Хома Іван ... 1.00
Дерек Генрій ... 1.00
Деревинка Йосиф ... 1.00
Демкович Николай ... 1.00
Дмитришин Йосиф ... 1.00
Яблонський Антін ... 1.00
Кшивінський Людвик ... 1.00
Кожух Василь ... 1.00
Костецький Іван ... 1.00
Кучма Сімеон ... 1.00
Малярський Стефан ... 1.00
Семан Іван ... 1.00
Старущак Никола ... 1.00
Сеньків Дмитро ... 1.00
Стефанишин Григорій ... 1.00
Тесаровський Николай ... 1.00
Венгер Веронко ... 1.00
Васильків Павло ... 1.00
Зубліквич Василь ... 1.00
Зюбрицький Петро ... 1.00
Боднар Петро ... 1.00
Кароль Николай ... 1.00
Драбик Петро ... 1.00
Ханачівський Іван ... 1.00
Качмар Теофіль ... 1.00
Кибюк Евдокія ... 1.00
Перей Павло ... 1.00
Перей Климентина ... 1.00
Шкрибайло Йосиф ... 1.00
Свачій Йосиф ... 1.00
Барила Павло ... 1.00
Мамчур Йосиф ... 1.00

ВІДДІЛ 122.

Тов. Тараса Шевченка в Тавнтон, Масс.

Жертва з каси відділу ... $—
Жертви від членів ... $2.00

Разом $2.00

Давидчук Ілько ... $2.00

ВІДДІЛ 128.

Бр. св. Андрія в Лорейн, О.

Жертва з каси відділу ... $—
Жертви від членів ... $13.50

Разом $13.50

Карцин Володимир ... $1.00
Цуп Андрій ... 1.00
Хорощак Семан ... 1.00
Галянка Михайло ... 1.00
Наконечний Микола ... 50
Савчин Михайло ... 1.00
Смола Григорій ... 1.00
Шумила Іван ... 1.00
Зазуля Онуфер ... 1.00
Коваль Григорій ... 1.00
Пушнвок Михайло ... 1.00
Замойський Дмитро ... 1.00
Кокотайло Михайло ... 1.00
Ходоровська Анна ... 1.00

ВІДДІЛ 132.

Тов. Запорожська Січ в Мікіспорт, Па.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.
Діслано від членів ... $16.00

Разом $16.00

Кочкодан Володимир ... $1.00
Клопотовський Петро ... 1.00
Куляс Петро ... 1.00
Лестух Семен ... 1.00
Пуцеь Ольга ... 1.00
Свирид Олекса ... 1.00
Сова Теодор ... 1.00
Кочкодан М. ... 1.00
Галасінський Стеній ... 1.00
Галасінський Т. ... 1.00
Галасінський Алекс. ... 1.00
Кунцьо Йосиф ... 1.00
Кичак Адам ... 1.00
Бережницький Вінцент ... 1.00
Братайко Іван ... 1.00
Вилинський Стефан ... 1.00

ВІДДІЛ 134.

Сестрицтво св. Анни в Карнегі, Па.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.
Діслано від членів ... $2.00

Разом $2.00

Оріщак Зофія ... $ 50
Пастернак Катерина ... 75
Корба Марія ... 75

ВІДДІЛ 136.

Тов. Українська Січ в Карнегі, Па.

Жертви від части членів проголошено.
Жертва з каси відділу ... $25.00
Діслано від членів ... 7.75

Разом $32.75

Гаврильчак Григорій ... $ 50
Голуб Стефан ... 25
Кулик Федор ... 25
Кубіда Іван ... 1.00
Клим Михайло ... 1.00
Остафій Микита ... 1.00
Захарко Мих. ... 25
Хома Іван ... 1.00
Дрост Никола ... 1.00
Герега Николай ... 50
Штефура Даниїл ... 1.00

ВІДДІЛ 137.

Тов. Богдана Хмельницького в В. Істон, Па.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.
Діслано від членів ... $29.50

Разом $29.50

Хомицак Андрій ... $1.00
Яворський Гринько ... 1.00
Колодруб Анна ... 1.00
Маньошевський Петро ... 1.00
Милимук Анна ... 1.00
Рудавський Іван ... 1.00
Рудавська Марія ... 1.00
Савчук Василь ... 1.00
Вересюк Ілько ... 1.00
Войтович Марія ... 1.00
Фотій Теодор ... 1.00
Сагата Юлія ... 1.00
Стойкевич Яків ... 1.00
Терлецький Теодор ... 1.00
Ткач Андрій ... 50
Вересюк Розалія ... 1.00
Федорчак Мирон ... 11.00
Потапій Василь ... 1.00
Ткач Йосиф ... 1.00
Сагата Юлія ... 1.00

ВІДДІЛ 138.

Бр. св. Ів. Хрестителя в Ґлестонбури, Конн.

Жертва з каси відділу ... $10.00
Жертви від членів ... 16.00

Разом $26.00

Блажийовський Василь ... $1.00
Бонк Іван ... 1.00
Дзядик Михайло ... 1.00
Галун Петро ... 1.00
Гапкевич Максим ... 1.00
Качмарик Денис ... 1.00
Патинок Йосиф ... 1.00
Сидорак Лука ... 1.00
Смик Петро ... 1.00
Олендер Антін ... 50
Ярошевська Анастазія ... 50
Кріль Пилип ... 1.00
Кунікевич Семко ... 1.00
Саламаха Михайло ... 1.00
Соляр Іван ... 1.00
Шпак Петро ... 1.00
Лата Микола ... 1.00

ВІДДІЛ 141.

Тов. Подільська Січ в Дітройт, Миш.

Жертва з каси відділу ... $10.00
Жертви від членів ... 10.00

Разом $20.00

Гирловський Іван ... $1.00
Чорний Стефан ... 1.00
Стадник Іван ... 1.00
Ших Михайло ... 1.00
Шеремета Онуфрій ... 2.00
Гурський Михайло ... 1.00
Крижанович Антін ... 1.00
Лакомський Гнатко ... 1.00
Ворко Теодор ... 1.00

ВІДДІЛ 145.

Бр. Неп. Зачаття Пр. Богородиці в Алтуна, Па.

Жертва з каси відділу ... $25.00
Жертви від членів ... 27.00

Разом $52.00

Бача Антін ... $1.00
Главаті Альойз ... 1.00
Гураль Гнат ... 1.00
Крамар Николай ... 1.00
Куник Ізидор ... 1.00
Лаврук Антін ... 1.00
Михальський Франко ... 1.00
Олексин Ігнац ... 1.00
Олійник Микола ... 1.00
Петрас Николай ... 1.00
Палий Павло ... 1.00
Порада Петро ... 1.00
Самсон Петро ... 1.00
Сливчук Микола ... 1.00
Висоцький Іван ... 1.00
Галицький Павло ... 5.00
Бурка Володимир ... 1.00
Фултович Василь ... 1.00
Назарук Пилип ... 1.00
Патроник Павло ... 1.00
Потопа Іван ... 1.00
Сеньків Григорій ... 1.00
Сеньків Аполонія ... 1.00

(Дальше буде).

ПОВІДОМЛЕННЄ

Повідомляється, що

МІСЯЧНІ ЗБОРИ Українського Американського Горожанського Клюбу в Нюарк, Н. Дж.

— відбудуться —

В ЧЕТВЕР, 3-го ЛЮТОГО 1927 в українській церковній гали при Court St., о годині 8-ій вечером.

Будеться принимати нових членів як рівнож мається полагоджувати ріжні справи. Проситься всіх членів явитись на час. 25

Уряд.

ОХОРОНА МАТЕРИНСТВА.

В Німеччині увійшло в життя нове розпорядження уряду соціяльних обезпечень, на підставі котрого поміч іспитованих повитух при родах є обовязкова.

Будучі матері, які належать чи то особисто чи через рідню (мужа, батьків) до каси хорих, мають право жадати від каси повну оплату за фахову поміч і опіку при родах. Винагородження повитух усталено на 20—100 німецьких марок, відповідно до місцевих відносин. Держава доплачує касі хорих за кожний случай родів по 50 німецьких марок.

Крім цього мусять матері одержувати окремі допомоги на час кормлення дитини і нездібности до праці перед і по родах. Усі ліки та аптичні средства дає каса хорих матерям безплатно.

Фабричний закон в Анґлії забороняє жінкам - робітницям працю, яка моглаби зашкодити їх здоровлю як будучим матерям. Рівночасно видано також закон в справі приписів для матерей, важний від 1. січня 1927 року, який означує дуже точно, як і по яким приписам мають вони бути ведені.

Приватні, нереєстровані положничі доми недозволені. Цей закон звернений проти несовісних повитух, яких приймали у себе молоді матері на критичний час.

Анґлійське міністерство здоровля зарядило, що ради і вказівки відносно реґулювання і ограничення материнства можуть уділяти лишень лікаріурядники порадней для матерей і подібних інституцій. Руководитись можуть зглядами як лікарськими, так і загально-соціяльними.

ПОКЛИК

ДО БУВШИХ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ.

Стрільці!

Виконуючи волю українського стрілецтва, висловлену на зїзді в Ню Йорку і Филаделфії, приступили ми до зорґанізовання всіх бувших членів Української Армії в одну Українську Стрілецьку Громаду.

Наші завдання ясно означені зїздом. Наша ціль: зорґанізувати всіх бувших членів Армії, які живуть тепер в Америці, та навязати тісні товариські зносини зі всіма б. членами Армії, деб вони тепер не жили, щоби спільними силами допомогти докінчити успішно діло будови української суверенної держави. Памятаючи, що в першу чергу ми маємо зобовязання супроти своїх товаришів оружжя, Інвалідів Української Армії, другий Зїзд Громади рішив, що першим нашим завданням в 1927 р. має бути збірка на будову захисту для Інвалідів.

Та не тільки наші знесилені товариші потребують підмоги. Стрільці розбрились по всьому світу і богато з них потребує поради і помочі в підшуканню праці. Тому зїзд рішив зорганізувати при головній Управі Громади бюро праці, якого завданням буде збирати відомости про робітничі відносини в поодиноких місцях та в той спосіб помагати своїм членам в підшуканню праці.

Коли ці перші завдання Громади дотичать виключно членів Громади, то дальші завдання, поставлені зїздом, мають значіннє загально національне. Ці завдани це — продовжування традиції Армії та плекання ідеї державної самостійности українського народу.

Наші товариші в краю, серед страшних матеріяльних і політичних обставин не попадають в зневіру, але виконують стрілецьку присягу-заповіт. Тому і нам не вільно опустити рук.

Часи визвольних боїв пройшли, а досі — з браку матеріяльних засобів, — не видано Історії Армії, цеї книги, на якій повинно виховуватись молоде українське поколіннє. Зїзд рішив доложити всіх зусиль, щоби на цю ціль призбирати потрібні фонди.

Богато инших справ порушено на зїзді, та практичне їх виконаннє залежатиме від свідомости і карности б. членів Армії.

Приступаючи до виконання наших завдань, треба мати кадри робітників на місцях. Тому Управа Української Стрілецької Громади, видаючи отсей перший заклик до б. членів Армії, взиває всіх стати негайно в ряди Громади. В місцевости, де найдеться 5 членів, належить створити негайно власні Гуртки, про що належить повідомити Управу. Поодинокі стрільці хай голосяться прямо до Громади на адресу:

Strilecka Hromada
P. O. Box 578, Philadelphia, Pa.

Віримо, що на отсей поклик відозвуться всі бувші члени Української Армії, деб вони тепер не жили!

Віримо, що хоч життя кинуло нас в иньші обставини, то всеж таки роки визвольних змагань під спільним прапором зробили з нас одну велику сімю і стрілецьке серце — хоч далеко на чужині — бється жвавійше на саму згадку Української Армії.

Від хвилі, коли українські стрільці розійшлися по всьому світі, все чути було клич: треба нам обєднатися в стрілецьку орґанізацію. Кождий стрілець відчував, чому її так потрібно.

Коли тепер цей клич переведено в життя, кождий стрілець мусить доложити як найбільше зусиль, щоби життя в Громаді поплило жваво та щоби в скорому часі всі бувші члени Української Армії були знова обєднані в одну орґанізацію для праці над здвигненням могучої, суверенної української держави!

Стрільці! Ждемо на Вашу співпрацю, бо від Вас самих залежить успіх Громади.

Филаделфія, Па., дня 27. січня, 1927.

ГОЛОВНА УПРАВА УКР. СТРІЛЕЦЬКОЇ ГРОМАДИ:

Д-р Володимир Галан, голова; **А. Батюк, Т. Свистун,** містоголови; **М. Громяк**, фін. писар; **В. Петрусик,** рек. писар і скарб.; **Д. Галичин, М. Близнак, М. Маконмович, О. Білоґан, Е. Ляхович, В. Кацюбій,** чл. Управи.

Деякі жінки обходяться так неощадно з своїми словами — як з своїм часом.

*

Добре обдуманий домашний буджет заощаджує жінці-хазяйці богато часу, гроша і злости.

*

„Я працюю безперервно біля хазяйства і ніколи не можу бути в час готова з усім" — жалувалася одна молода жінка другій. „Думай більше, а працюй менше" — дістала розумну відповідь.

*

Кожну годину, яку жінка зискує завдяки доброму розложенню часу, повинна вона присвятити для своїх духових потреб.

*

Чим якась людина є більше солідна і більше працьовита — тим має вона на все більше часу.

ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ.

Отсим повідомляємо наших Шан. Покупців, що книжок за посліплатою (C. O. D.) з засади нікому не висилаємо.

Книжок на кредит також не висилаємо.

На такі листи, в котрих є замовлення на якісь книжки, а нема долучених рівночасно грошей (або віродостойних чеків чи моні-ордерів) за замовлені книжки, відповідати не будемо.

Всякі книгарняні замовлення полагоджуємо лише за попереднім надісланнем належитости.

Книгарня „Свободи".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".